Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U005682

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 16-11-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шилюк Петро Петрович
2. Petro P. Shyliuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0002-5471-3308

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Економіка

Дата захисту: 14-11-2026

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 0000000000

Місцезнаходження: 00000, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 17260

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет будівництва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02070909

Місцезнаходження: проспект Повітряних сил, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет будівництва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02070909

Місцезнаходження: проспект Повітряних сил, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.35, 06.71

Тема дисертації:

1. Економічні дисбаланси та механізми стабілізації підприємств будівельного девелопменту в умовах системної невизначеності

2. Economic imbalances and stabilisation mechanisms of construction development enterprises under systemic uncertainty

Реферат/анотація:

1. Актуальність теми дослідження зумовлена специфікою функціонування підприємств будівельного девелопменту, для яких характерні висока капіталомісткість, тривалі інвестиційні цикли, портфельна взаємозалежність проєктів, асинхронність грошових потоків і значна чутливість до зовнішніх збурень. За цих умов локальні порушення здатні тривалий час залишатися латентними, накопичуватися та трансформуватися у системні дисбаланси, що зумовлює потребу в дослідженні механізмів їх виникнення, поширення та подолання. Метою дисертаційної роботи є розвиток теоретико-методологічних засад і формування методичного забезпечення ідентифікації, оцінювання та стабілізації економічних дисбалансів підприємств будівельного девелопменту на основі визначення режимів їх функціонування та обґрунтування

диференційованих механізмів стабілізації в умовах системної невизначеності. Об'єкт дослідження – процеси функціонування підприємств будівельного девелопменту в умовах системної невизначеності та подолання економічних дисбалансів у їх діяльності. Предмет дослідження – теоретико-методологічні, методичні та прикладні засади ідентифікації, оцінювання економічних дисбалансів підприємств будівельного девелопменту та формування диференційованих механізмів їх стабілізації. У першому розділі досліджено генезис наукових уявлень про економічну рівновагу, збалансованість і дисбаланс у функціонуванні підприємств. Узагальнено розвиток теоретичних підходів від відтворювальної та рівноважної парадигм, концепцій пропорційності та циклічності до теорій ризику і невизначеності, нерівноважної економіки, системного та кібернетичного підходів, концепцій фінансової нестійкості й раннього виявлення корпоративного дистресу. Обґрунтовано трактування економічного дисбалансу підприємства як стану системної невідповідності економічно необхідних пропорцій, що характеризується структурністю, стійкістю, взаємозалежністю, кумулятивністю, пороговістю та здатністю до міжконтурного поширення; розмежовано його з відхиленням, диспропорцією, ризиком, нестійкістю та кризовим станом. У другому розділі сформовано методологію ідентифікації та оцінювання економічних дисбалансів підприємств будівельного девелопменту з орієнтацією на раннє розпізнавання латентних порушень до їх переходу у відкриту дестабілізацію. Розроблено багатоступеневий інструментарій непрямого виявлення прихованого дисбалансного стану, що поєднує фазово зумовлений динамічний референт, багатовимірне оцінювання нетиповості, аналіз синхронізації та трансмісії відхилень, а також урахування виснаження компенсаційного потенціалу. Запропоновано розмежування латентного тиску, фактичної проявленості дисбалансу та компенсаційної спроможності підприємства, що забезпечує перенесення діагностики на стадію, коли порушення ще може бути локалізоване без масштабної структурної дестабілізації. У третьому розділі здійснено прикладну реалізацію розробленої методології та обґрунтовано стабілізаційні траєкторії підприємств будівельного девелопменту з урахуванням характеру, глибини та конфігурації економічної дисбалансованості. Сформовано диференційований стабілізаційний інструментарій, побудований за принципом відповідності управлінського впливу джерелу, локалізації, глибині та здатності дисбалансу до міжконтурної трансмісії. Запропоновано матрицю «тип дисбалансу - глибина - клас стабілізаційного впливу», у межах якої розмежовано превентивно-локальні, селективно-структурні, системно-реконфігураційні та кризово-контракційні заходи. Такий підхід забезпечує перехід від застосування універсального набору антикризових рішень до режимно-адаптивного управління, орієнтованого на відновлення порушених економічних пропорцій, локалізацію трансмісії дисбалансів та відновлення компенсаційного потенціалу підприємства. Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості використання розроблених теоретико-методичних положень, методичного інструментарію ідентифікації та оцінювання економічних дисбалансів, а також механізмів структурно-ресурсної, фінансово-інвестиційної та операційної стабілізації для підвищення обґрунтованості управлінських рішень, своєчасного виявлення дестабілізуючих процесів і забезпечення стійкого функціонування підприємств будівельного девелопменту в умовах системної невизначеності.

2. The relevance of the research topic stems from the operating characteristics of construction development enterprises, including high capital intensity, long investment cycles, interdependence among projects within a portfolio, mismatches in the timing of cash flows and considerable sensitivity to external shocks. Under these conditions, local disruptions may remain latent for extended periods, accumulate, spread across functional areas and develop into systemic economic imbalances. Such imbalances undermine the coordination of capital flows, resource provision, value creation and monetisation, as well as the continuity of the reproduction process. The aim of the dissertation is to advance the theoretical and methodological foundations and develop a methodological framework for identifying, assessing and addressing economic imbalances in construction development enterprises. This is achieved by identifying their modes of economic functioning and substantiating differentiated stabilisation mechanisms under systemic uncertainty. The object of the research is the functioning of construction development enterprises under systemic uncertainty and the processes through which economic imbalances in their operations are addressed. The subject of the research is the theoretical, methodological and applied

foundations for identifying and assessing economic imbalances in construction development enterprises and developing differentiated mechanisms for their stabilisation. The first chapter examines the evolution of scholarly perspectives on economic equilibrium, balance and imbalance in enterprise operations. It traces the development of theoretical approaches from the paradigms of economic reproduction and equilibrium, and the concepts of proportionality and cyclicality, to theories of risk and uncertainty, disequilibrium economics, systems and cybernetic approaches, financial instability, and the early detection of corporate distress. Enterprise economic imbalance is conceptualised as a state of systemic misalignment among economically necessary proportions, characterised by structural persistence, interdependence, cumulative effects, threshold behaviour and the capacity to spread across functional domains. It is distinguished from a deviation, a disproportion, risk, instability and a state of crisis. The second chapter develops a methodology for identifying and assessing economic imbalances in construction development enterprises, with an emphasis on detecting latent disruptions before they develop into overt destabilisation. A multistage framework for indirectly detecting hidden imbalances is proposed. It combines a phase-specific dynamic benchmark, multivariate assessment of atypical patterns, analysis of the synchronisation and transmission of deviations, and an assessment of declining capacity to absorb and offset disruptions. The framework distinguishes between latent pressure, the observable manifestation of an imbalance and the enterprise's compensatory capacity. This enables diagnosis at a stage when a disruption can still be contained without extensive structural destabilisation. The third chapter applies the proposed methodology and substantiates stabilisation trajectories for construction development enterprises, taking into account the nature, severity and configuration of their economic imbalances. A differentiated set of stabilisation measures is developed on the principle that each intervention should correspond to the source, location and severity of an imbalance, as well as its capacity to spread across functional domains. A matrix linking the type of imbalance, its severity and the class of stabilisation intervention distinguishes among preventive and localised, selective and structural, system-wide reconfiguration, and crisis contraction measures. This approach supports the restoration of disrupted economic proportions, the containment of imbalance transmission and the rebuilding of the enterprise's capacity to absorb and offset disruptions through interventions adapted to its mode of economic functioning. The practical significance of the research results lies in the potential application of the developed theoretical and methodological principles, tools for identifying and assessing economic imbalances, and mechanisms for structural and resource, financial and investment, and operational stabilisation. These results can support better substantiated managerial decisions, the timely detection of destabilising processes and the sustained operation of construction development enterprises under systemic uncertainty.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Фесун, А. С., & Шилюк, П. П. (2026). Трансформація бізнес-моделей будівельних підприємств в умовах цифровізації: економіко-аналітичний підхід. Нові технології в будівництві, 48, 158–167.
- Ратніков, Д. Г., & Шилюк, П. П. (2026). Інтегративна діагностика економічної спроможності як основа стратегічного розвитку підприємств будівельного девелопменту в умовах високої проєктної складності. Економічний простір, 214, 383–391.

- Ратніков, Д. Г., & Шилюк, П. П. (2026). Багатокритеріальне оцінювання економічної збалансованості портфеля проєктів підприємств будівельного девелопменту в умовах воєнного стану. Інфраструктура ринку, 90, 184–190.
- Шилюк, П. П., & Фесун, А. С. (2026). Економічне обґрунтування формування адаптивних бізнес-моделей підприємств в умовах гібридної кризи. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права, (3), 257–258.
- Ратніков, Д. Г., Шилюк, П. П., & Петренко, О. В. (2026). Ідентифікація та оцінювання латентних економічних дисбалансів підприємств у мультипроєктному середовищі будівельного девелопменту. Український економічний часопис, (14), 185-191.
- Ратніков, Д., Петренко, О., Шилюк, П., & Фесун, А. (2026). Концептуальна трансформація категоріального базису будівельного девелопменту: від потенціалу до економічної спроможності підприємства. Науковий вісник Міжнародної асоціації науковців. Серія: економіка, управління, безпека, технології, 5(3),
- Ратніков, Д. Г., Фесун, А. С., Шилюк, П. П., & Петренко, О. В. (2026). Генезис та еволюція економічної діагностики підприємств будівельного девелопменту: галузеві імперативи інтегративної парадигми. Бізнес Інформ, (8).
- Ратніков, Д. Г., Фесун, А. С., Шилюк, П. П., & Петренко, О. В. (2026). Інтегративна діагностика операційної результативності будівельних підприємств у координатах мультипроєктності та ESG-орієнтирів. Бізнес Інформ, (9).
- Shyliuk, P. P. (2026). Economic and analytical support for the modernization of operational and production systems of construction enterprises under digital transformation. Colloquium-Journal, 282(1), 12–17.
- Fesun, A., & Shyliuk, P. (2026). Capitalization and economic performance of construction development enterprises: The interrelationship between investment activity, resource productivity, and digital maturity. Colloquium-Journal, 285(20), 40–45.
- Ratnikov, D., Shyliuk, P., Petrenko, O., & Fesun, A. (2026). Economic drivers of the transformation of enterprises' operational business models within the stakeholder ecosystem of construction development. The Scientific Heritage, 190, 8–15.
- Fesun, A., Ratnikov, D., Shyliuk, P., & Petrenko, O. (2026). Economic resilience of enterprises within integrated construction development structures: A multicriteria approach to assessment and interaction support. Danish Scientific Journal, 110, 13–17.
- Ratnikov, D., Shyliuk, P., Fesun, A., & Petrenko, O. (2026). Methodology for developing the economic adaptability of construction enterprises under multilevel uncertainty. Polish Journal of Science, 101, 27–31.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рижакова Галина Михайлівна

2. Halyna M. Ryzhakova

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7875-9768

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет будівництва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02070909

Місцезнаходження: проспект Повітряних сил, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Трач Роман Володимирович
2. Roman V. Trach

Кваліфікація: к. т. н., доц., 05.13.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6654-9870

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет будівництва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02070909

Місцезнаходження: проспект Повітряних сил, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Федулова Ірина Валентинівна
2. Iryna V. Fedulova

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8802-137X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Баженова Олена Володимирівна

2. Olena V. Bazhenova

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3197-8426

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шпакова Ганна Валентинівна

2. Hanna Shpakova

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2124-0815

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет будівництва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02070909

Місцезнаходження: проспект Повітряних сил, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Петруха Ніна Миколаївна

2. Nina Petrukha

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3805-2215

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет будівництва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02070909

Місцезнаходження: проспект Повітряних сил, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Новикова Іннола Вікторівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Новикова Іннола Вікторівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Кочерга Олена Миколаївна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна

